

POSTANOWIENIE

21 października 2025 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Agnieszka Piotrowska

na posiedzeniu niejawnym 21 października 2025 r. w Warszawie

w sprawie z powództwa P.K. i B.K.

przeciwko Skarbowi Państwa - Zarządowi w B.

o ochronę naturalnego środowiska człowieka,

na skutek skargi kasacyjnej Skarbu Państwa - Zarządu w B.

od wyroku Sądu Okręgowego w Sieradzu

z 28 grudnia 2023 r., I Ca 507/23,

1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,

2) zasądza od pozwanego na rzecz powodów koszty postępowania kasacyjnego w kwocie 2700 (dwa tysiące siedemset) zł z odsetkami w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego za czas po upływie tygodnia od dnia doręczenia odpisu orzeczenia pozwanemu do dnia zapłaty.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 31 sierpnia 2023 r. Sąd Rejonowy w Łasku zasądził od pozwanego Skarbu Państwa - Zarządu w B. na rzecz powodów P.K. i B.K. solidarnie kwotę 49 999 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od 5 grudnia 2018 r. do dnia zapłaty oraz na rzecz powoda P.K. kwotę 74 999 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od 5 grudnia 2018 r. do dnia zapłaty z tytułu

odszkodowania w związku z obniżeniem wartości bliżej opisanych nieruchomości wskutek wejścia w życie obszaru ograniczonego użytkowania dla lotniska Ł. utworzonego na mocy uchwały Sejmiku Województwa [...] z 25 października 2016 r. (nr [...]).

Apelacja pozwanego wniesiona od tego orzeczenia została oddalona wyrokiem Sądu Okręgowego w Sieradzu z 28 grudnia 2023 r.

Pozwany wniósł skargę kasacyjną, zaskarżając wyrok Sądu drugiej instancji w części oddalającej apelację skierowaną przeciwko zasadzeniu od skarżącego na rzecz P.K. kwoty 74 999 zł z odsetkami i opierając wniosek o jej przyjęcie do rozpoznania na przyczynach kasacyjnych objętych art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia przysługującym od prawomocnych orzeczeń sądu drugiej instancji, służącym ochronie interesu publicznego przez zapewnienie jednolitości wykładni i stosowania prawa, wkład Sądu Najwyższego w rozwój orzecznictwa i nauki prawa oraz eliminowanie z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu nieważnym lub orzeczeń oczywiście niezgodnych z prawem. Stosownie do 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania w razie wykazania przez stronę, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Z punktu widzenia funkcji oraz założeń skargi kasacyjnej jako nadzwyczajnego środka zaskarżenia, rolą „przedsądu” jest wstępna selekcja skarg pod kątem spełniania wymienionych wyżej kryteriów (przyczyn kasacyjnych) kwalifikujących skargę do jej przedstawienia Sądowi Najwyższemu w celu merytorycznego rozpoznania.

Skarżący podniósł, że w sprawie wystąpiło istotne zagadnienie prawne, czy właścicielowi nieruchomości, której wartość zmniejszyła się na skutek wprowadzenia obszaru ograniczonego użytkowania (dalej o.o.u.), jednak bez związku ze szczegółowymi ograniczeniami wynikającymi z art. 135 ust. 3a ustawy z

27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2022 r. poz. 2556 ze zm., dalej jako "p.o.ś."), przysługuje odszkodowanie na podstawie art. 129 ust. 2 tej ustawy. Pozwany zwrócił uwagę, że jest ono tożsame z zagadnieniem prawnym przedstawionym do rozpoznania składowi siedmiu sędziów Sądu Najwyższego na podstawie postanowienia tego Sądu z 28 października 2022 r. (II CSKP 678/22).

W nawiązaniu do przytoczonej przyczyny kasacyjnej należy przypomnieć, że istotnym zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. jest problem nowy i dotychczas niewyjaśniony, dotyczący ważnego abstrakcyjnego zagadnienia jurydycznego, którego rozstrzygnięcie przez Sąd Najwyższy, przy okazji rozpoznania skargi kasacyjnej, przyczyni się do rozwoju orzecznictwa i nauki prawa oraz będzie miało znaczenie nie tylko dla tej konkretnej, jednostkowej sprawy, ale także dla innych podobnych spraw (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 18 września 2012 r., II CSK 180/12. oraz z 2 grudnia 2014 r., II CSK 376/14). Skarżący powinien sformułować to zagadnienie w sposób przyjęty przy zwracaniu się przez sąd powszechny z pytaniem prawnym do Sądu Najwyższego na podstawie art. 390 k.p.c., zawrzeć we wniosku pogłębiony wywód prawny uzasadniający zgłoszone wątpliwości, wykazać zasadność proponowanego sposobu ich rozstrzygnięcia, a także wadliwość rozwiązania przez Sąd drugiej instancji przedstawionego problemu prawnego w sposób rzutujący na wynik sprawy (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, Nr 1, poz. 11; z 2 grudnia 2014 r., II CSK 376/14 oraz z 9 kwietnia 2015 r., V CSK 547/14).

Przytoczona przyczyna kasacyjna nie powstaje, jeśli objęty nią problem prawny został już rozwiązany lub wyjaśniony w orzecznictwie Sądu Najwyższego, a skarżący nie wykazał podstaw uzasadniających jego zmianę w określonym zakresie lub odstępnie od niego. Tego rodzaju sytuacja wystąpiła w tej sprawie, albowiem w uchwale z 12 kwietnia 2024 r., III CZP 56/23 (OSNC 2024, nr 9, poz. 86), Sąd Najwyższy przyjął – obszernie argumentując – że właścicielowi nieruchomości, której wartość zmniejszyła się na skutek wprowadzenia o.o.u., przysługuje odszkodowanie na podstawie art. 129 ust. 2 p.o.ś., nawet gdy nieruchomość ta nie jest dotknięta szczególnymi ograniczeniami wynikającymi z art. 135 ust. 3a tej ustawy. W uzasadnieniu tej uchwały, do którego należy w tym

miejscu odesłać, Sąd Najwyższy odniósł się do występujących w orzecznictwie rozbieżności i wątpliwości dotyczących kwestii objętych pytaniem prawnym, przytaczając i omawiając zarówno orzeczenia tożsame z przyjętym w uchwale stanowiskiem, jak i orzeczenia bazujące na odmiennym, od przyjętego w uchwale, poglądzie prawnym. Nie zachodzi zatem potrzeba kolejnej wypowiedzi Sądu Najwyższego w tym przedmiocie. Ubocznie należy przy tym podnieść, że w uchwale składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z 26 listopada 2024 r., III CZP 27/24, (OSNC 2024, nr 9, poz. 86), także stwierdzono, że właścicielowi nieruchomości, której wartość zmniejszyła się na skutek wprowadzenia obszaru ograniczonego użytkowania, przysługuje odszkodowanie na podstawie art. 129 ust. 2 Prawa ochrony środowiska, chociażby zmniejszenie to nie miało związku z ograniczeniami wynikającymi z art. 135 ust. 3a tej ustawy. Uchwała ta została jednak wydana w składzie, który ze względu na sposób powołania tworzących go osób do pełnienia urzędu sędziego Sądu Najwyższego, nie spełnia, w świetle uchwały połączonych Izb Cywilnej, Karnej oraz Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z 23 stycznia 2020 r., BSA I-4110-1/20 (OSNC 2020, nr 4, poz. 34), a także w świetle orzecznictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka (zob. m.in. wyroki z 8 listopada 2021 r., nr 49868/19 i 57511/19, Dolińska-Ficek i Ozimek przeciwko Polsce; z 3 lutego 2022 r., nr 1469/20, Advance Pharma spółka z ograniczoną odpowiedzialnością przeciwko Polsce; z 23 listopada 2023 r. w sprawie nr 50849/21, Wałęsa przeciwko Polsce) standardu sądu bezstronnego, niezależnego i ustanowionego na mocy ustawy.

W tym stanie rzeczy, orzeczono, jak w sentencji. O kosztach postępowania kasacyjnego na rzecz powodów, którzy wnieśli w terminie odpowiedź na skargę kasacyjną, orzeczono na podstawie art.98, 99 i 108 k.p.c. w zw. z art. 398²¹ i art. 391 § 1 k.p.c. oraz § 10 ust. 4 pkt 2 w zw. z § 2 pkt 6 r rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (jedn. tekst: Dz.U. z 2023 r., poz.1964).

(A.D.)

[SOP]